

Riordon, WL 1963, Plunkitt of Tammany Hall. E.P. Sutton, New York.

Sassen-Koob, S 1984, 'The New Labor Demand in Global Cities'. *Cities in Transformation: Class, Capital, and the State*. Sage, Beverly Hills, Calif., pp. 139–172

Silberman, CE 1964, *Crisis in Black and White*. Random House, New York.

Stone, CN 1989, *Regime Politics, Governing Atlanta 1946–1988*. University Press of Kansas.

Verba, S & Orren, G 1990, *Elites and the Idea of Equality. A Comparison of Japan, Sweden, and the United States*. Harvard University Press, Cambridge.

Надійшла до редколегії: 30.09.2013 р.

УДК 327

Н. М. Микитчук

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ ЦЕНТРАЛЬНОЇ АЗІЇ В СФЕРІ КУЛЬТУРИ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Досліджуються напрямки та перспективи співпраці України з країнами Центральної Азії в культурній сфері. Аналізується оптимальність підходів в етнопольному контексті в Казахстані, Киргизстані, Таджикистані, Туркменістані, Узбекистані. Розглядається міждержавна нормативно-правова база у сфері культури, наявність та діяльність української діаспори, національно-культурних центрів. Відзначаються іміджеві програми України шляхом матеріальної підтримки осередків українства в цих країнах. Зазначаються значні перспективи розвитку відносин в області туристичних обмінів. Визначається загальна роль співробітництва у сфері культури у міждержавних відносинах.

Ключові слова: Україна, Центральна Азія, культура, національно-культурні центри, діаспора, співробітництво, угоди, перспективи.

Постановка проблеми. За нових геополітичних обставин початку ХХІ ст. Центральна Азія набуває все більшого стратегічного значення. Регіон відіграє важливу і довгострокову роль у сферах сировинних ресурсів та безпеки, що підвищує увагу до нього великих держав, чий інтерес тут перетинаються. Після набуття державами Центральної Азії незалежності перед ними постали серйозні внутрішні проблеми. Країни регіону йдуть шляхом поступового зміцнення стабільності, але деструктивні фактори досі присутні. Ця обставина визначила основу внутрішнього устрою і особливості зовнішньої політики.

Внаслідок зростаючого стратегічного значення Центральної Азії для зовнішньої політики України її роль і місце можуть бути у майбутньому переоцінені. Україна застосовує з країнами регіону як багатосторонній, так і двосторонній підходи. Багатосторонній варіант відносин головним чином представлений у СНД, де сформувалася широка, але не завжди ефективна платформа для розвитку зв'язків. Двосторонній формат, природно, представлений відносинами України з окремими державами Центральної Азії. Такі зв'язки не менш важливі, їм навіть більшою мірою властивий основоположний характер. Важливою складовою відносин України з республіками Центральної Азії, безумовно, є співпраця в культурній сфері.

Різні аспекти взаємовідносин України з країнами Центральної Азії стали об'єктом дослідження ряду авторів. Так, однією з перших робіт з даної проблеми стала колективна монографія під редакцією Б. О. Параконського (Parakhons'kuu & et al 2001) [10]. Значний дослідницький інтерес представляє монографія під редакцією В. Шведа, в якій дано аналітичні оцінки проблемам і перспективам азіатського напрямку зовнішньої політики України (Shveda 2008) [1]. Загальні вектори співпраці України з країнами регіону розглянув, виділивши пріоритетні напрямки, Р. Джангужин (Dzhanguzhyn 2009) [2]. Значна частина робіт присвячена двостороннім взаєминам України з Туркменістаном, Казахстаном, Узбекистаном, Киргизстаном і Таджикистаном (Dudnik 2010; Kazikhanov; Shukhrat) [3; 4; 8]. Крім того, у роботі використані статті, в яких визначається роль окремих факторів на зовнішньополітичний курс країн Центральної Азії (Shukhrat) [8]. Таким чином,

проблема формування та розвитку співробітництва України з країнами Центральної Азії на сучасному рівні представлена в науковій літературі, проте окремі аспекти культурної співпраці вимагають більш детального розгляду та теоретичного узагальнення.

Метою дослідження є аналіз особливостей та перспектив взаємовідносин України з країнами Центральної Азії в культурній сфері.

Основні положення. Співпраця України в культурній сфері з Казахстаном регулюється двома основними договірними документами – Угодою між Урядом України та Урядом Республіки Казахстан про культурне співробітництво (20 березня 1993 р.) та Договором про культурне співробітництво між міністерствами культури України та Казахстану (20 вересня 1995 р.). Також діє ще 12 міжрегіональних угод, що містять у собі елементи культурного співробітництва між регіонами та містами двох країн (Kazikhanov) [4].

Проведення Року Казахстану в Україні в 2007 р. і Року України в Казахстані в 2008 р. активізувало культурно-гуманітарне співробітництво двох країн. Протягом 2007 р. в Україні відбулося понад 200 різних заходів, а в 2008 р. в Казахстані – понад 150 заходів, більшість з яких – це художньо-культурні акції. Обидві країни регулярно проводять дні культури, до участі в яких залучаються провідні майстри мистецтв двох країн. Без сумніву, відкриття в Києві пам'ятника Ж. Жабаєву і в рік 200-річчя з дня народження Т. Шевченка – пам'ятника Кобзареві в Астані надасть новий імпульс відносинам двох держав. Крім того, слід зважати на те, що на 2013 – 2014 рр. заплановано Дні культури Казахстану в Україні та України в Казахстані (Kazikhanov) [4].

Важливими чинниками, які позитивно впливають на взаємодію в культурній сфері, є достатньо зважена зовнішня політика Казахстану стосовно України, застосування оптимальних підходів у етнопольному контексті, наявність великої української діаспори, ряд історичних подій, які тісно пов'язують долі обох народів. Українська діаспора є третьою за чисельністю етнічною групою після казахів і росіян. У РК нині мешкає понад 330 тис. представників української національності, функціонує 26 українських громадських об'єднань, 56 філій.

Народи двох країн об'єднує Тарас Шевчен-

ко, який у 1850-1857 рр. перебував на засланні в Мангістауській області. На згадку про нього в 1939 р. Форт-Олександрівський був перейменований у Форт-Шевченко, нині в місті діє музей Т. Шевченка і є картинна галерея з картинами та копіями його робіт. Твори Тараса Григоровича високо цінував казахський поет і мислитель Жамбил Жабасв, який написав поему на честь його 125-річчя – «Гімн про Тараса». В багатьох містах є вулиці його імені, в Актау встановлено найбільший у світі пам'ятник Кобзареві. Традиційними стали щорічні Шевченківські читання (Ukrayins'ko-Kazakhstan's'ki vidnosyny 2010) [9].

У 1989 р. в Алмати створено перше українське об'єднання – Український культурний центр. Товариства українців діють в Астані, Актау, Аркаліку, Жезказгані, Караганді, Костанай, Павлограді, Байконурі й інших містах. Українські національно-культурні об'єднання представлено у такій унікальній громадській інституції, як Асамблея народу Казахстану, яка об'єднує всі народності та етноси країни. Українська мова в деяких навчальних закладах вивчається як самостійний предмет, у ряді міст РК діють українські школи. У Казахстані функціонує 23 українських національно-культурні центри, виходять в ефір теле- і радіопередачі українською мовою, видаються дві газети українською мовою – «Вісті України» та «Українські новини» (Respublikans'ka gazeta...) [11].

Чисельність казахської громади, яка мешкає в Україні на сьогодні становить близько чотирьох тисяч осіб. Їх розосереджено в усіх регіонах України, вони займаються підприємницькою діяльністю, працюють у різних галузях державної служби, економіки, культури і мистецтва.

Виникненню і діяльності українських національно-культурних центрів в Узбекистані сприяла «Декларація про шляхи поглиблення українсько-узбецького співробітництва», підписана в червні 1995 р. в Ташкенті президентами обох країн. У Декларації, зокрема, закріплювалося зобов'язання сторін не допускати жодної дискримінації представників обох народів за національною ознакою. Були також підписані міжурядові угоди про співробітництво у сфері освіти, науки і технологій, а також в області охорони здоров'я, фізичної культури і спорту. Основою для подальшого розвитку українсько-узбецьких взаємин, у тому числі, у галузі культури і мистецтва став «Договір про дружбу і подальше поглиблення всебічного співробітництва між двома державами», підписаний Президентом Л.Д. Кучмою і І.А. Карімовим 19 лютого 1998 р. Обидві держави зобов'язалися сприяти подальшому розвитку українсько-узбецького стратегічного партнерства в дусі рівноправності, взаєморозуміння, поваги та довіри, що існують між двома державами (Dudnik 2010, р. 18) [3, с. 18].

Велику роль у розвитку українсько-узбецьких міждержавних культурних і мистецьких зв'язків відіграє більш ніж 100-тисячна українська діаспора Узбекистану та більш тридцятитисячна узбецька діаспора України. Українська діаспора в Узбекистані сформувалася, головним чином, у період після Другої світової війни. Від 1959 р. до 1970 р. чисельність українців у республіці зросла з 87,9 тис. до 111,7 тис. чоловік. За даними перепису населення 1989 р. в Узбекистані проживало вже 153,2 тис. етнічних українців (0,8% населення країни). Більше половини з них проживало в Ташкенті і в столичній області. Зараз в Ташкенті проживає 46 тис.

українців. Своєю рідною мовою вважали українську 49,2% українців Узбекистану (Dudnik 2010, р. 22) [3, с. 22].

Зараз розвиваються двосторонні міждержавні відносини, які створили сприятливий ґрунт для створення і діяльності в Узбекистані українських національно-культурних центрів, а в Україні – узбецьких. У 1993 р. в Ташкенті було засновано Український культурний центр «Батьківщина», який прагне згуртувати українську діаспору Узбекистану на засадах збереження етнічної ідентичності, відродження української культури, традицій, зміцнення міжетнічного взаєморозуміння і злагоди в узбецькому суспільстві. На початку 2000-х рр. культурний центр включав колективних членів: Ташкентський тракторний завод (понад 200 членів), Ташкентський сільськогосподарський машинобудівний завод (Ташсільмаш) (150), Ташкентське авіаційне виробниче об'єднання (Таво) ім. Чкалова (516) і його ансамбль «Калинка», а також музей Грабовського (25). При центрі діє український фольклорний колектив «Черемшина», ансамбль народних інструментів.

Центр влаштовує святкування національних свят, численні виставки, вечори, присвячені видатним особистостям української історії та культури – Т. Шевченку, Л. Українці, М. Гоголю; концерти майстрів мистецтв, фестивалі узбецької і української музики, надає благодійну допомогу дітям-сиротам та літнім людям українського походження. Культурним центром засновано спеціальні премії ім. Т. Шевченка та пам'ятний знак, яким нагороджуються особи і колективи, які зробили значний внесок у розвиток дружби і міжнародної злагоди між народами.

Крім «Батьківщини», зараз в Узбекистані діє ще п'ять українських культурних центрів: Республіканський центр «Славутич» (М. Ташкент), «Надія» (м. Янгіюль), «Мрія» при заводі Таво ім. Чкалова (М. Ташкент), Український культурний центр Ташкентської області і Український культурний центр м. Алмазік (Dudnik 2010, р. 22) [3, с. 22]. У грудні 1997 р. засновано товариство дружби «Україна – Узбекистан», покликане сприяти розвитку і поглибленню співпраці між двома країнами, зміцненню дружби між двома народами.

Україномовна газета «Надія» випускається Янгіюльським українським культурним центром. На її сторінках публікуються матеріали, присвячені внутрішній і зовнішній політиці України, двостороннім відносинам, життя української громади в Узбекистані. Газета існує на громадських засадах і поширюється безкоштовно. З 1996 р. Український культурний центр «Батьківщина» став випускати однойменний вісник «Батьківщина». У тому ж році на узбецькому телебаченні почала виходити телепередача «Добра хата», яка значну частину ефірного часу присвячує популяризації української культури.

Завдяки великій українській діаспорі в Узбекистані, становленню незалежності української та узбецької держав з'явилася можливість для збереження національної ідентичності українського населення Узбекистану, а узбецького в Україні, для повноцінної інтеграції української і узбецької національних меншин в громадянське суспільство Узбекистану та України.

Останнім часом активно розвиваються і зміцнюються українсько-туркменські культурні зв'язки. 12-13 вересня 2011 р. Президент В. Янукович відвідав Туркменістан з офіційним візитом. Під час візиту президенти двох країн підписали спільну Заяву про розвиток відносин друж-

би та співробітництва між Україною і Туркменістаном. Також у присутності глав держав було підписано Програму співробітництва в галузі культури між Міністерством культури України і Міністерством культури і телерадіомовлення Туркменістану на 2012-2014 роки та Програму співробітництва між Міністерствами закордонних справ України та Туркменістану на 2012 рік (Klyuev priglasil turkmenskikh...) [5].

У Туркменістані діє товариство дружби «Україна-Туркменістан», при Посольстві України в Ашхабаді діє недільна школа української мови. 10-14 квітня 2011 р. проведено Дні культури України в Туркменістані. Українська сторона організувала в 2012 р. проведення Днів культури Туркменістану в Україні (Mkhitarian 2010, p. 33) [6, с. 33].

Поступово активізувалася співпраця в культурній сфері з Киргизстаном. Концептуальні підходи роботи посольства України в Киргизстані з поглиблення співпраці в культурно-гуманітарній сфері формуються на основі давніх традицій культурного обміну, що існують між двома країнами, та наявністю в Киргизстані досить численної української діаспори – близько 27 тис. Чоловік (Partnerstvo dlia ustoychevykh...) [7].

Українська дипломатична установа в Киргизстані реалізує затверджений МЗС План заходів щодо виконання іміджевої програми України шляхом матеріальної підтримки осередків українства в цій країні. Протягом 2008 р. було проведено низку культурно-просвітницьких заходів в Киргизській Республіці. Це і традиційні новорічні свята в школах та університетах, Шевченківські читання, студентські фестивалі, зустрічі з ветеранами Другої світової війни, чорнобильцями. Широкого розголосу набули урочистості з нагоди 90-річчя видатного вченого Киргизської Республіки, доктора філологічних наук, професора Бішкекського гуманітарного університету, активного члена української громади Киргизстану, етнічного українця І. Шерстюка. Яскравим святом в Національному театрі опери та балету Киргизстану став вечір української музики.

У 2000-х рр., за сприяння українського посольства, вийшли у світ книжки: «Українці в Киргизстані», «Киргизька література і Тарас Григорович Шевченко. Дослідження та матеріали». Протягом всього часу існування посольство підтримує молодого киргизького художника українського походження Романа Гуманюка. Українським посольством була організована виставка його робіт у Бішкекському музеї образотворчих мистецтв. У січні 2009 р. за сприяння Бішкекської мерії українське посольство організувало облаштування території, прилеглої до будинку, інформаційний стенд з фотоінформацією про Україну (Partnerstvo dlia ustoychevykh...) [7].

Значні перспективи розвитку відносин між Україною та Киргизстаном є і в області туристичних обмінів. Безумовно, що велика кількість українців хотіло б відвідати Киргизстан. Одним з гальмуючих факторів, зокрема, у розвитку культурних зв'язків, залишається відсутність прямого транспортного сполучення. Це стримує багатьох українців у їх бажанні побувати на «високогірній перлині світу» – озері Іссик-Куль.

В останні роки активізувалися культурні зв'язки України з Республікою Таджикистан. У січні 2012 року в Національній спілці письменників України за підтримки Посольства Республіки Таджикистан відбулася презентація книги відомого українського письменника ХХ століття, лауреата Державної премії

імені Лесі Української Григора Тютюнника, яка була видана на таджицькій мові в перекладі таджицького письменника Абдулхаміда Самада. У презентації взяли участь керівництво та члени Спілки письменників України, представники творчої і наукової громадськості, журналісти, дипломати, а також члени таджицької діаспори в Україні.

Посольство Таджикистану в Україні в рамках заходів, присвячених 20-річчю встановлення таджицько-українських дипломатичних відносин організувало проведення на базі Київського національного університету імені Тараса Шевченка науково – практичної конференції «Таджикистан і Україна в Євразійському просторі. Приклад діалогу», а також організацію виставки книг таджицьких письменників і поетів, виданих українською мовою та книг українських авторів, що вийшли на таджицькій мові.

Налагоджуються зв'язки між Національною Академією мистецтв України, Спілкою художників України та Спілкою художників Таджикистану, розглядається питання про спільне навчання молодих творчих працівників, проведення виставок образотворчого мистецтва. У лютому – березні 2012 року відбулася персональна виставка робіт молоді художниці Олеси Джураєвої, уродженки Таджикистану, яка сьогодні успішно розвиває свою творчість на українській землі (Shukhrat) [8].

Прикладом співпраці України з Таджикистаном можна назвати програму офіційного візиту Президенту Таджикистану Емомалі Рахмона у Дніпропетровськ 16 грудня 2011 р. Під час візиту він відвідав Дніпропетровський історичний музей імені Д. Яворницького, де познайомився з культурно-історичною спадщиною нашого регіону, залишив запис у книзі почесних гостей, діораму «Битва за Дніпро». У Національному гірничому університеті, відбулась зустріч Емомалі Рахмона зі студентами та представниками таджицької діаспори Дніпропетровщини.

Таким чином, на сучасному етапі головними напрямками культурного співробітництва між Україною та країнами Центральної Азії є культурний обмін; сприяння українській діаспорі в країнах регіону в задоволенні культурологічних потреб, підтримка її зв'язків з етнічною Батьківщиною; поглиблення регіональних зв'язків. Водночас Україні слід активніше розвивати наукові, туристичні, спортивні зв'язки, фінансувати існуючі культурні організації та мистецькі заходи в країнах регіону. Така співпраця є вкрай необхідною для поступового формування в українському суспільстві необхідності міжцивілізаційного діалогу, усвідомлення культурної багатогранності та підсилення релігійної терпимості. Культурні контакти з народами Центральної Азії, які тривалий час мали з українським народом спільний історичний розвиток та спільні ментальні впливи, де сформувалася чисельна українська діаспора, є безсумнівно необхідними, а їх теоретичне дослідження потребує подальшого розвитку.

Бібліографічні посилання

1. Азійський напрям зовнішньої політики України: проблеми та перспективи. Аналітичні оцінки [Текст] / за ред. В.О. Шведа. – К. : НІСД, 2008. – 222 с.
2. Джангужин, Р. Вектори співпраці України з державами Центральної Азії [Текст] / Р. Джангужин // Персонал. – 2009. – № 2. – С. 4–13.
3. Дуднік, О. Українсько-узбецькі стосунки. Історія і сучасність [Текст] / О. Дуднік // Український історичний збірник. – 2010. – Вип. 13. – С. 17–22.

4. Казиханов С. Казахстан – Україна: століттями закріплена дружба [Електронний ресурс] / С. Казиханов. – Режим доступу : <http://www.day.kiev.ua/232995>

5. Ключев пригласил туркменских студентов в украинские вузы [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://news.liga.net/news/N1109508.html>

6. Мхитарян, Н. Л. Формування нового зовнішньополітичного курсу Туркменістану та перспективи розвитку відносин з Україною [Текст] / Н. Л. Мхитарян // Трибуна. – 2010. – № 1-2. – С. 32–35.

7. Партнерство для устойчивых результатов [Электронный ресурс]. – Режим доступу : <http://www.un.org.kg/ru/component/resource/article/233-What%20UN%20does/5-joint-programmes>

8. Шухрат С. Таджикистан и Украина: 20 лет отношений доверия и взаимопонимания [Электронный ресурс] / С. Шухрат. – Режим доступу : http://umma.org.ua/ru/persons/Tadzhikistan_i_Ukraina_20_let_otnosheniy_doveriya_i_vzaimoponimaniya/206

9. Українсько-Казахстанські відносини [Електронний ресурс] // УКРИНФОРМ. – 2002. – Режим доступу : <http://news2.ukrinform.com.ua:8101/States/Kazakh/vidnos.html>

10. Центральна Азія: геостратегічний аналіз та перспективні можливості для України: монографія / [Б. О. Параконський, Ю. В. Павленко, А.З. Гончарук та ін.] ; за ред. Б. О. Параконського. [Текст] – К., 2001. – 543 с.

11. Республиканская газета украинцев Казахстана [Электронный ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrgazeta.kz/index.html>.

Микитчук Н. В. Сотрудничество Украины со странами Центральной Азии в сфере культуры: особенности и перспективы

Исследуются направления и перспективы сотрудничества Украины со странами Центральной Азии в культурной сфере. Анализируются оптимальность подходов в этнонациональном контексте в Казахстане, Кыргызстане, Таджикистане, Туркменистане, Узбекистане. Рассматривается межгосударственная нормативно-правовая база в сфере культуры, наличие и деятельность украинской диаспоры, национально-культурных центров. Отмечаются имиджевые программы Украины путем материальной поддержки ячеек украинства в этих странах. Отмечаются значительные перспективы развития отношений в области туристических обменов. Определяется общая роль сотрудничества в сфере культуры в межгосударственных отношениях.

Ключевые слова: Украина, Центральная Азия, культура, национально-культурные центры, диаспора, сотрудничество, приглашения, перспективы

Mykytchuk N. Cooperation between Ukraine and Central Asia in culture: characteristics and prospects

Trends and prospects of cooperation between Ukraine and countries of Central Asia in the cultural sphere are investigated. Optimality of approaches in ethno-national

context in Kazakhstan, Kyrgyzstan, Tajikistan, Turkmenistan and Uzbekistan is analyzed. Considered the inter-state cultural regulatory framework, presence and functioning of Ukrainian Diaspora, national cultural centers. Ukrainian image programs supported by Ukrainian community in these countries are examined as well. Explored significant prospects of developing relations in tourist exchanges. Defined the overall role of cultural cooperation in international relations.

Keywords: Ukraine, Central Asia, culture, national cultural centers, Diaspora, cooperation agreements, prospects

References:

Dudnik, O 2010, 'Ukrayins'ko-uzbets'ki stosunky. Istoriya i suchasnist' ('Ukrainian-Uzbek relations. Past and present'). *Ukrayins'kyi istorychnyy zbirnyk*, Vyp. 13, pp. 17-22.

Dzhanguzhyn, R 2009, 'Vektory spivpratsi Ukrayiny z derzhavamy Tsentral'noyi Aziyi' ('Vectors of Ukraine's cooperation with Central Asia'). *Personal*, № 2, pp. 4-13.

Kazikhanov, Ye, Kazakhstan – Ukrayina: stolittiamy zakriplena druzhba (Kazakhstan - Ukraine: a friendship fixed by centuries), viewed: <<http://www.day.kiev.ua/232995>>.

Klyuev priglasil turkmenskikh studentov v ukrainskiye vuzy (Klyuev invited Turkmen students in Ukrainian universities), viewed: <<http://news.liga.net/news/N1109508.html>>

Mkhitarian, NL 2010, 'Formuvannia novogo zovnishn'opolitychnogo kursu Turkmenistanu ta perspektyvy rozvytku vidnosyn z Ukrayinoyu' ('Formation of a new foreign policy of Turkmenistan and prospects of relations with Ukraine'). *Trybuna*, № 1–2, pp. 32–35.

Parakhons'kyi, BO & et al 2001, Tsentral'na Aziya: geostrategichnyy analiz ta perspktyvni mozhlyvosti dlia Ukrayiny: monografiya (Central Asia: geostrategic analysis and prospective opportunities for Ukraine: monograph). Kyiv.

Partnerstvo dlia ustoychevykh rezul'tatov (Partnerships for sustainable results), viewed: <<http://www.un.org.kg/ru/component/resource/article/233-What%20UN%20does/5-joint-programmes>>.

Respublikans'ka gazeta ukrayintsiv Kazakhstanu (Republican newspaper of Ukrainians in Kazakhstan), viewed: <<http://www.ukrgazeta.kz/index.html>>.

Shukhrat, S, Tadzhikistan i Ukraina: 20 let otnosheniy i vzaimoponimaniya (Tajikistan and Ukraine: 20 years of relations of trust and mutual understanding), viewed: <http://umma.org.ua/ru/persons/Tadzhikistan_i_Ukraina_20_let_otnosheniy_doveriya_i_vzaimoponimaniya/206>

Shveda, VO 2008, Aziys'kyi napriam zovnishn'oyi polityky Ukrayiny: problemy ta perspektyvy. Analitychni otsinky. (Asian direction of foreign policy of Ukraine: problems and prospects. Analytical evaluation). NISD, Kyiv.

'Ukrayins'ko-Kazakhstans'ki vidnosyny' ('Ukrainian-Kazakh relations'), 2010. *UKRIFORM*, viewed: <<http://news2.ukrinform.com.ua:8101/States/Kazakh/vidnos.html>>.

Надійшла до редколегії: 26.09.2013 р.